

Toplum olarak büyüklerimize yani anne, baba, dede, babaanne, anneannemize; öğretmenlerimize, doğaya, kutsal yerlerimize saygı duyuyoruz.

Toplu taşıma araçlarında gençlerin yaşlılara yer vermemesinden rahatsız olmuştum.

3. TEMA

ERDEMLER

SAYGI

Dinleme Metni

Hazırlanalım

- ☀️ Türk toplumunda saygı duyulan unsurları araştırarak edindiğiniz bilgileri arkadaşlarınızla paylaşınız.
- ☀️ Toplu taşıma araçlarında rahatsızlık duyduğunuz durumlarla karşılaştırdınız mı? Karşılaştıysanız bunlardan birini arkadaşlarımızla paylaşınız.

1. Etkinlik

- ☀️ “Saygı” metnini dinlerken kendinizi otobüsteki yolculardan birinin yerine koyunuz. Yazarın rahatsız olduğu duruma nasıl tepki verirdiniz? Aşağıya yazınız.

Ben olsam sarımsak yiyip otobüse binmemesi konusunda nazikçe uyardım, yanımda naneli sakız olsaydı bir tane verirdim.

2. Etkinlik

- ☀️ Aşağıdaki altı çizili kelimelerin cümledeki anlamlarını tahmin ederek tabloya yazınız. Tahminlerinizin doğruluğunu TDK Türkçe Sözlük’ten kontrol ediniz.

Cümle	Tahmin
Şunu bunu rahatsız edeceklermiş, <u>umurlarında</u> değil.	Aldırış etmemek
Şu adama bir <u>çatayım</u> , dedim içimden.	uyarmak
Belki bir de <u>alaturkalık</u> , <u>alafrangalık</u> tartışması açarlar.	yerlilik/yabancılık

- 1-Yazarı rahatsız eden durum, bir yolcudan gelen sarımsak kokusudur.
- 2-Yolcuya gidip ona çatmayı, sataşmayı aklından geçiriyor.
- 3-Sarımsak faydalı olabilir, insanlar sarımsağı sevebilirler de ama bunu yedikten sonra insan içine girmek gerekir diye düşünüyor.
- 4-Yazarın "Bu, bir yurttaşlık görevidir." şeklinde ifade ettiği görev, insanları rahatsız eden davranışlar içinde olan insanları uyarmaktır.

✿ **Aşağıdaki soruları dinlediğiniz metne göre defterinize cevaplayınız.**

1. Yazarı rahatsız eden durum nedir?
2. Yazar, karşılaştığı durum karşısında nasıl bir tepki vermeyi aklından geçiriyor?
3. Yazarın sarımsak yemeyle ilgili görüşleri nedir?
4. Yazarın "Bu, bir yurttaşlık görevidir." şeklinde ifade ettiği görev nedir? Siz bu görüşe katılıyor musunuz?

4. Etkinlik

✿ **"Saygı" metninin konusunu ve ana fikrini aşağıya yazınız.**

Metnin Konusu

Bir yolcunun yediği sarımsağın kokusuyla otobüsteki yolcuları rahatsız etmesi

Metnin Ana Fikri

İnsan içine girdiğimizde diğer insanları rahatsız edecek durum ve davranışlardan kaçınmalı, bize rahatsızlık verenleri de uyarmalıyız.

5. Etkinlik

Yandaki kişinin elinin çenesinde olması ve ileri doğru bakması onun düşündüğünü göstermektedir. Bu, sözlü olmayan mesajlara bir örnektir.

- ✿ **Çevrenizdeki kişilerin beden dillerini nasıl kullandığını gözlemleyiniz. Gözlemlerinizi hareketle aşağıya kişilerin sözlü olmayan mesajlarına örnekler yazınız.**

Gözlerini bizden kaçıran birisi bize yalan söylüyor olabilir.
Kolların bağlanması o an iletişime kapalı olmayı ifade ediyor olabilir.
Eli yüzde sık sık gezdirmek endişe belirtisi olabilir.

6. Etkinlik

- “Saygı” metnini sınıfta arkadaşlarınızla canlandırınız. Canlandırma yaparken aşağıda verilen hususları göz önünde bulundurunuz.

- Kendinize bir rol belirleyiniz.
- Canlandıracağınız rol ile davranışlarınızın birbirine yakın olmasına özen gösteriniz.
- Yaratıcılığınızı kullanınız.
- Canlandırma yaparken kendinize özgü bir yaklaşım kullanınız.
- Dikkatinizi dağıtacak şeylerden uzak durunuz.
- Mimik ve jestlerinizi kullanınız.
- Bir süre belirleyiniz ve bu süreyi iyi kullanınız.

7. Etkinlik

Aşağıda 4B sınıfı öğrencilerinin saygı konusunda dikkat ettikleri davranışlar verilmiştir.

Karşılaştığım kişilere selam veririm.	Yüksek sesle müzik dinleyip çevremi rahatsız etmem.	Arkadaşlarımla hatalarını yüzüne vurmam.	Toplu taşıma araçlarında büyüklerime yer veririm.
Sude	Çetin	Hande	Pınar
Toplum içine çıkacaksa ağır kokulu yiyeceklerden uzak dururum.	Bana bir iyilik yapıldığında teşekkür ederim.	Kimsenin sözünü kesmez, konuşulanları sonuna kadar dinlerim.	Bitkileri ve hayvanları sever, onları korurum.
Yakup	Ayşe	Gökhan	Sibel
Hata yaptığımda özür dilerim.	Anne ve babamın öğütlerine önem veririm.	Yankı	Mustafa

- Saygı konusunda neler düşündüğünüzü arkadaşlarınızla paylaşınız.

Saygı, çok ama çok önemli bir kavramdır. İnsan, özgür bir varlıktır ancak başkasının rahatsız olduğu yerde bizim özgürlüğümüz biter. Mesela ben futbol oynamayı seviyorum diye evde istediğim saatte ve istediğim şekilde top oynayamam. Alt katta oturan insanları düşünmek zorundayım. Onları düşünmeden evin içinde top oynamam alt kattaki insanlara büyük bir saygısızlıktır. Veya sakız çiğnemeyi seviyor olabilirim, evde yalnızken istediğim gibi sakız çiğneyebilirim. Ama okulda, sınıfta ders sırasında sakız çiğnemek öğretmenimize bir saygısızlıktır. Bizler saygı görmek istiyorsak başkalarına da saygı duymaya mecburuz.

8. Etkinlik

a. Hacivat ile Karagöz arasında geçen aşağıdaki konuşmayı okuyunuz.

Oooof of, nasıl çıkacağım bu işin içinden? Benimki de şans mı?

Karagöz'üm çok düşünceli gördüm seni. Ne o Karadeniz'de gemilerin mi battı?

Benim oğlanın bir çalışma yapması gerekiyormuş. Oğlum, istersen yardım edeyim, dedim. Hay dilim tutulsaydı da demeseydim. Şimdi içinden çıkamıyorum.

Ne var bunda bu kadar dert edecek canım? Sen kötü bir şey yapmıyorsun ki. Keşke bütün anne, babalar senin gibi yardım etse çocuklarına!

Çalışmanın ne olduğunu duysan sen de benim gibi düşünürsün. "Türkçedeki 'ki'nin yazımını araştırın." demiş öğretmenleri. Benim bildiğim bir tane "ki" var.

Karagöz'üm seninki de laf mı şimdi? Bir tane olsaydı böyle bir çalışma istenmezdi.

Karagöz

Hacivat

b. Bu konuşmada geçen "ki"lerin altını çiziniz. Bunların yazımlarında herhangi bir farklılık var mı? Belirtiniz.

Farklı yazılmıştır. Çünkü ek olan "-ki" bitişik, bağlaç olan "ki" ise ayrı yazılıyor.

c. Sendeki şans bende olacaktı ki...

Bu cümlede iki farklı "ki" kullanılmıştır. Birincisi ek olan "-ki"dir ve kelimeye bitişik yazılır. İkinci ise bağlaç olan "ki"dir ve ayrı yazılır.

Bu açıklamaya göre aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerlere bağlaç olan "ki" ya da ek olan "-ki"den uygun olanı getiriniz.

- Buzdolabında etler bozulmuş.
- Baktı olacak gibi değil, vazgeçti.
- Baktım ortadan kaybolmuş!
- Demek konuyu iyi anlamış.
- Sınıfta öğrenciler bahçeye çıkacak.
- O, ne yapacağını bilmez
- Kendi kitabımı bulamıyorum senin nerede?
- Seni öyle göreceğim geldi

- Buzdolabındaki **ki** etler bozulmuş.
- Baktı **ki** olacak gibi değil, vazgeçti.
- Baktım **ki** ortadan kaybolmuş!
- Demek **ki** konuyu iyi anlamış.
- Sınıfta **ki** öğrenciler bahçeye çıkacak.
- O, ne yapacağını bilmez **ki**.
- Kendi kitabımı bulamıyorum senin **ki** nerede?
- Seni öyle göreceğim geldi **ki**.

9. Etkinlik

"Saygı" konulu hikâye edici metin yazma yarışması yapılacağını varsayınız. Bu yarışma kapsamında yarışmaya katılacak metinlerin taşınması gereken özellikler aşağıda verilmiştir.

- Türk Dil Kurumu Yazım Kılavuzu'ndaki yazım kurallarına uyulacaktır.
- A4 boyutunda kâğıt kullanılacaktır.
- Metin, Times New Roman (Tayms Niv Roman) karakteri ve 12 punto (bilgisayarda harflerin büyüklüğüne göre aldığı ad) ile yazılacaktır.
- Sayfa kenar boşlukları her yandan 2,5 cm boşluk olacaktır.
- Her satır arası 1,5 nk (metin yazma ve düzenleme programlarında kullanılan bir ölçü birimi), metin en fazla 10 sayfa olacaktır.
- Bilgisayardaki metin yazma programları kullanılarak hazırlanıp dijital ortamda yarışma adresine gönderilecektir.

✱ **Defterinize bu özellikleri taşıyan hikâye edici bir metin yazınız.**

DERS ALMAK

Bir zamanlar küçük bir köyde yaşayan Ali adında bir çocuk vardı. Ali, zeki ve çalışkan bir çocuktu ancak arkadaşlarına ve büyüklerine karşı bazen saygısızca davranırdı. Onların düşüncelerini dinlemez, kendi bildiğini okurdu. Özellikle yaşlı dedesi Hasan Dede ile zaman geçirirken sabırsız olur ve onun anlattığı hikayeleri dinlemek istemezdi. Hasan Dede ise torununa kızmaz, her zaman nazik ve sabırlı davranırdı.

Bir gün Ali, köydeki meşhur dut ağacına çıkmak istedi. O ağaç çok büyüktü ve herkes o ağaca çıkmanın zor olduğunu bilirdi. Ali, kendinden emin bir şekilde ağaca tırmanmaya başladı ama tam ortasına geldiğinde dengesini kaybedip dallara takıldı. Ağacın tepesine ulaşamadığı gibi inmek de artık çok zordu. Aşağıda toplanan köy halkı ona sesleniyor, yardım etmeye çalışıyordu ama Ali ne yapacağını bilmiyordu.

O sırada dedesi Hasan Dede, ağır adımlarla ağacın yanına geldi. Ali, dedesine bakarken gözlerinde bir ışık gördü. Hasan Dede, sakin bir sesle ona şunları söyledi:

“Ali oğlum, bu ağaçta benim de gençliğim geçti. Ben de aynı yerden düştüm ve çıkmayı da öğrendim. Dinlersen sana nasıl ineceğini anlattırım.”

Ali başta biraz tereddüt etti ama dedesinin gözlerindeki bilgeliği fark etti. İlk kez onun sözlerine gerçekten kulak vermek istedi. Dedesinin tarif ettiği gibi adım adım inmeye başladı. Hasan Dede'nin sabırlı yönlendirmeleriyle Ali sağ salim aşağıya indi.

Yere ayak bastığında Ali, dedesine sarıldı ve şöyle dedi:

“Dede, ben seni hiç dinlemezdim ama şimdi anladım ki senin söylediklerin çok değerliymiş. Teşekkür ederim.”

Hasan Dede, torununu sevgiyle kucakladı ve ona şu öğüdünü verdi: “Saygı, dinlemekle başlar evlat. Her insanın bir hikâyesi, bir tecrübesi vardır. Dinlediğinde, öğrenir ve büyürsün.”

O günden sonra Ali, sadece dedesine değil, etrafındaki herkese karşı daha saygılı ve anlayışlı davranmaya başladı. Saygının, insanları birbirine yakınlaştıran ve ilişkileri güçlendiren en önemli değerlerden biri olduğunu öğrenmişti.